

GLASILO
DELOVNE
ORGANIZACIJE
LESNA
SLOVENJ GRADEC
GOZDARSTVO
IN
LESNA INDUSTRIJA
O. SOL. O.

LETO IX — STEVILKA 6
JULIJ 1976

VIHARNIK

Smreka velikanka

V gozdovih OK Ravne rastejo tudi takšne smreke velikanke, kot je ta na posnetku. Pri tej gospodar Adolf Bivšek, p. d. Pričnik iz Mežice, ni računal na izkupiček, saj sam pravi, da je ponosen nanjo. Pusti jo, da se »redi« in raste.

In v dokaz njene mere: čez »boke« meri 4,20 metra, v višino pa »samo« 33 metrov.

Tekst: Vida Gerl

Foto: Šolar, Ljubljana

V TEJ ŠTEVILKI LAHKO BERETE

- Pred sprejetjem »male« ustave: Novi odnosi, ki jih vgrajujemo v življenje
- Zakon o združenem delu: Urejeni dohodkovni odnosi pomenijo našo stabilnost
- Gospodarjenje: Po petih mesecih dela v TOZD Nova oprema
- Likvidnost: Problemi pri izvajanju zakona o zavarovanju plačil v Lesni
- Vaš delegat: Pavle Ferline
- Predstavljamo vam: TOZD Zaga Mušenik
- Kar je naše, moramo braniti
- Portret sodelavca: Anica Svanjak
- Ob tednu gozdov: Naloge gozdarja pri negi krajine
- V gozd po zdravje
- Novice in dogodki: Občinska nagrada 1976 Lesni — TOZD Gradnje in turizem
- Na seji tudi delegacija iz Gornjega Milanovca
- Iz TOZD Transport in servisi
- Iz OK Ravne javljajo
- Prostovoljna akcija v TOZD TP Pameče

NOVI ODNOSI, KI JIH
VGRAJUJEMO V ŽIVLJE-
NJE IN DELO

Pred sprejetjem male ustave

V RAZPRAVI JE OSNUTEK ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU ALI »MALA« USTAVA, KAKOR GA RADI IMENUJEMO — ZAGOTOVLJENA IN NEODTUJLIVA PRAVICA DELAVCEV, DA ODLOČAJO O DELU IN REZULTATIH ŽIVEGA IN MINULEGA DELA.

Zvezni zbor skupščine SFRJ je dal 18. julija 1975 v širšo razpravo delovno besedilo osnutka zakona o združenem delu, ki ga je pripravila komisija za pripravo osnutka zakona o združenem delu. Na podlagi pripomb iz te razprave in stališč komisije in zveznih svetov za vprašanja družbene ureditve in ekonomske politike ter gospodarskega razvoja je bilo izdelano besedilo, ki je sedaj pred nami.

Zakaj je bilo potrebno pristopiti k izdavi zakona o združenem delu?

Naša ustava določa v svojem 281. členu urejanje temeljnih pravic delavcev v združenem delu, s katerimi se zagotavlja njihov položaj v samoupravnih in družbenoekonomskih odnosih ter temeljne pravice in obveznosti OZD, SIS in družbenopolitičnih skupnosti glede sredstev, ki so družbena lastnina in ureja temelje pravnega položaja in poslovanja organizacij združenega dela in organizacij poslovnega združevanja na enotnem gospodarskem področju Jugoslavije.

Pri sestavljanju osnutka zakona so sestavljenci izhajali iz stališč:

— da je treba z zakonom razviti in razčleniti ustavna določila, ki urejajo odnose v celotnem sistemu združenega dela;

— da je potrebno, tako pojmovno kot funkcionalno, izpeljati družbenoekonomske in samoupravne mehanizme tako, da bodo zagotovili samoupravne odnose v samoupravnem organiziranju združenega dela;

— da mora biti zakon s svojo vsebino in konkretnimi rešitvami podlaga in opora samoupravni praksi, s katero se bo zagotovila preobrazba odnosov v združenem delu.
(Nadaljevanje na 2. strani)

UREJENI DOHODKOVNI ODNOSI POMENIJO NAŠO STABILNOST

»Ko bomo uspeli urediti dohodkovne odnose, bomo lahko tudi utemeljevali naša prizadevanja za integracijskimi gibanji v našem gospodarstvu.« — Iz razgovora tovariša Popita s političnim aktivom ZK Lesne v februarju 1976.

ENO IZMED VAŽNIH POGlavIJ ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU JE POGlavJE O DOHODKOVNIH ODNOSIH. — V DELOVNIH ORGANIZACIJAH VEDNO ZNOVA UGOTAVLJAJO, DA SO UREJENI MEDSEBOJNI DOHODKOVNI ODNOSI POGOJ ZA NAŠO STABILNOST.

Na področju odnosov pri delitvi dohodka je napravil zakon določeno revolucijo — bistvo odnosov ni več delitev dohodka, temveč kako dohodek ustvariti in delovanje vseh odnosov pri

ustvarjanju dohodka. Zakon deli dohodek na dva dela: na sredstva za zagotovitev splošnih družbenih pogojev dela in razvoja. Bistvo novosti je, izhajajoč iz družbene narave dohodka, da je v prvem delu opredeljen rezultat dela vseh delov združenega dela. Iz tega sledi, da se za vso družbeno dejavnost in ostale pogoje splošnega in skupnega družbenega dela zajemajo sredstva iz dohodka TOZD. Zakon pa še pozna zajemanje sredstev iz bruto osebnega dohodka za skupno in splošno porabo.

Dohodek, ki ima družbeno naravo, individualizira na OD posameznih delavcev ter nato pokriva še družbene potrebe. Drugo osnovno izhodišče pa je, da ima taka razdelitev svoj stabilizacijski značaj. Interesne skupnosti, ki so zajemale svoj dohodek iz bruto OD, so vedno znova imele viške. To pa zato, ker se osebni dohodki niso vedno gibali tako, da bi bili odraz resničnega dela v temeljnih organizacijah. Osebni dohodki so šli tudi na račun akumulacije, posamezne TOZD oziroma na račun razširjene reprodukcije, s tem pa se je zmanjševala produktivnost v združenem delu. Z novo razčlenitvijo in opredelitvijo pa se izvaja stabilizacija — družbene dejavnosti ne morejo trošiti več, kot je ustvarjeno v TOZD.

S takimi izhodišči postaja osnovna sestavina dohodkovnih odnosov družbena narava dohodka, tako pri pridobivanju, razporejanju in delitvi tega dela dohodka.

Cisti dohodek so sredstva za OD, materialno osnovo dela in obnavljanje ter vzpostavljanje materialnih baz. Delavec lahko planira svojo nadaljnjo reprodukcijo.

Zakon o združenem delu obravnava tudi problematiko minulega dela. Osrednje vprašanje je nastopilo pri organiziranju TOZD, in sicer, kako razdeliti sredstva v posamezni TOZD oziroma med TOZD. Osnovni problem je bil v načinu razdeljevanja sredstev za reprodukcijo in drugih sredstev dela. Le-ta so se razdeljevala zgolj knjigovodsko in finančno. TOZD so se dogovarjale le, komu grede stroji, komu tehnologija, prostori itd.

Novi tehnološki obrati, ki so nastali v bistvu od vložnega dela in sredstev drugih, so ustvarjali več akumulacije, dohodka kot tisti, ki so nastali prej in ki zaradi zastarele tehnologije in težjih pogojev dela tega niso zmogli. Tu niso bili opredeljeni odnosi iz minulega dela. Zakon se ukvarja in razdeljuje odnose, ki nastopajo iz minulega dela. Kadar se bomo pogovarjali o dohodkovnih odnosih, bosta pomembni dve stvari: kakšni so odnosi v bazi glede na družbeno naravo dohodka in glede na povezovanje dela in sredstev v TOZD, med TOZD ali celo med posameznimi deli združenega dela.

NAČIN PRIDOBIVANJA DOHODKA

Delavci pridobivajo dohodek iz celotnega dohodka, ki ga ustvari temeljna organizacija:

1. s prodajo proizvodov in storitev na domačem in tujem tržišču oziroma v okviru organizacije združenega dela;
2. s svobodno menjavo dela;
3. z deležem v skupaj ustvarjenem dohodku iz naslova združenega dela in sredstev;
4. s prejemki iz kompenzacij, regresov, premij, dotacij in iz drugih naslovov, določenih z zakonom ali samoupravnim sporazumom oziroma s pogodbo v skladu z zakonom.

Dohodek je del novo ustvarjene vrednosti, od tega odšteti materialni stroški in amortizacija pa predstavljajo dohodek TOZD.

Ločimo dve vrsti materialnih stroškov: prvi so neposredno odvisni od normativov oziroma od količine proizvodnje, drugi pa so stroški, ki so vezani na poslovanje. Zakon določa, da tudi o teh stroških odločajo delavci. Z zakonom je zelo jasno opredeljeno, kaj so in kaj niso materialni stroški. Za postavko materialnih stroškov pa se štejejo tudi sredstva, ki so namenjena za izobraževanje pri delu, ob delu, za raziskovalno delo in za varstvo okolja.

AMORTIZACIJA

Delavci sami določajo višino amortizacije, saj je z zakonom določena samo minimalna stopnja amortizacije.

SKUPNE SLUŽBE

DS skupnih služb imajo svoj dohodek, vendar ločimo dve vrsti skupnih služb: prve imajo samo sredstva za OD ter skupno in splošno porabo — te opravljajo storitve za TOZD. Druga vrsta skupnih služb pa ima take pogoje dela, da so lahko for-

O razvojnih načrtih zimskoturističnega centra na Pohorju (z obiska tovariša Popita v Lesni) — foto: m. S.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ženem delu, njegovo organiziranje in delovanje na samoupravnih temeljih tako, kot to predvideva naša ustava.

Pri sestavljanju osnutka zakona so stali pred dejstvom, da mora:

1. zakon urediti in določiti temelje sistema združenega dela na vseh področjih in v vseh odnosih. Zato so v osnutku razčlenili stvarino o družbeni lastnini, na kateri je zasnovano vso delo delavcev v združenem delu, in

2. zakon mora urediti temeljne odnose v združenem delu, s katerimi se zagotavlja ustavni položaj delavcev in njihova neodtujiva pravica, da odločajo o svojem delu in pogojih ter rezultatih svojega dela.

Zakon bo uredil tri bistvene sestavine socialističnih samoupravnih odnosov:

1. odnose pri delu in upravljanju z družbenimi sredstvi ter pri pridobivanju in delitvi sredstev in dohodka;

2. samoupravno organiziranost združenega dela in

3. uresničevanje samoupravljanja delavcev v združenem delu v vseh odnosih družbene reprodukcije in družbe nasploh.

Skratka želja sestavljalcev osnutka je bila sestavni zakon, ki bo dovolj konkretnen, da bo uporaben v naši samoupravni socialistični praksi.

Naša naloga pri tem pa je, da se s tem, da se aktivno in tvorno vključimo v razpravo, zagotovi, da bo zakon resnično naš in naš pripomoček ter usmerjevalec v nadaljnji izgradnji odnosov v naši družbi.

Urednik

PO PETIH MESECIH V TOZD NOVA OPREMA

Gospodarski načrt za leto 1976 je bil postavljen v taki višini, da bi bile izkoriščene kapacitete, postavljene z investicijami po sanacijskem programu iz leta 1974.

Po gospodarskem načrtu bi morali z 299 zaposlenimi v letu 1976 doseči:

— realizacija	115.969.310 din ali mesečno 9.664.109 din
— dobiček	7.410.599 din ali mesečno 617.550 din

Dejansko stanje po mesecih pa je naslednje:

Mesec	Realizacija	Mesečno dosežen plan	Dobiček	Zaposlenih
Januar	9.056.130	93,7 %	965.937	269
Februar	5.603.611	58,0 %	— 161.010	268
Marec	8.023.455	83,0 %	164.041	266
April	7.706.849	79,9 %	733.433	267
Maj	8.323.873	86,1 %	754.910	269
Skupaj	38.713.909	80,1 %	2.457.311	268

V aprilu je izkazan izredni dohodek 548.141 din na račun plačanih zamudnih obresti iz leta 1975 ter ga ne moremo šteti v letošnji uspeh.

Niso znani vsi rabati, ki bi pripadali kupcem po letnih pogodbah za to obdobje in če jih ocenimo na 300.000 din, bi bil realen dobiček za 5 mesecev ca. 1.609.170 din, kar predstavlja le 52,1 % planiranega za to obdobje ali 21,7 % od letno planiranega dobička.

Seveda pa je uspeh slabši zaradi porasta zalog nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov, ki so ovrednoteni samo s čistimi izdelavnimi stroški, vsi stalni stroški pa so pokriti.

Skupne zaloge gotovih izdelkov znašajo 10.865.383 din, kar predstavlja 53-dnevno proizvodnjo, tj. enako kot v aprilu in lahko računamo pri normalnih zalogah izboljšanje uspeha za ca. 1.000.000 din.

Zato bo v naslednjih mesecih potrebno dati poudarek pospešeni prodaji ob še gospodarnejšem poslovanju, da bomo dosegli potrebni dobiček za vračanje posojil in nadaljnje investicije.

Iz dobička 2.457.311 din smo pokrivali razne obveznosti iz dohodka, ki niso vkalkulirane med stroške v višini 244.050 din in dejansko uporabljamo ostanek dohodka 2.213.261 din za obratna sredstva.

Z ozirom na nov način plačevanja med uporabniki družbenih sredstev od 1. aprila dalje, ki je v prvi fazi povzročil zastoj pri prodaji trgovskimi podjetjem, pa se je v maju že bistveno

mirane kot samostojne TOZD (laboratoriji, projektni biroji, inženiringi, računalniški centri, enote izobraževanja itd.). Kjer so dani taki zametki dela, se jim priznava dohodek, ki vsebuje tudi sredstva za razširjeno reprodukcijo.

Druga temeljna sestavina dohodkovnih odnosov so ODNOSI V PROCESU USTVARJANJA SKUPNEGA DOHODKA. V takih odnosih sta podani dve izhodišči: udeleženci v delitvi so vse TOZD, ki so bile povezane v procesu ustvarjanja dohodka, in drugo izhodišče: v vseh procesih in sredinah, kjer je fazna proizvodnja, v kateri so TOZD medsebojno povezane in pogojene s tokovi surovin, se udeležba na skupnem prihodku opravi na osnovi samoupravno dogovorjenih cen, ki opredeljujejo višino živega in minulega dela. V vseh procesih fazne proizvodnje se dohodek ugotavlja šele, ko je končni proizvod prodan. Šele takrat si vse medsebojno povezane TOZD ugotavljajo in delijo dohodek. S tem se ukinjajo medfazna tržišča.

Zakon predvideva tudi odnose med trgovino in proizvodnjo. Trgovina je praktično podaljšan proces proizvodnje, odnosi pri pridobivanju dohodka pa se opredeljujejo kot v medfazni proizvodnji. Proizvodnja in trgovina skupno planirata proizvodnjo in prodajo ter si dohodek delita šele takrat, ko je proizvod prodan.

Pomembna novost zakona pri dohodkovnih odnosih je ZDRUŽEVANJE SREDSTEV v posameznih organizacijah združenega dela. Ze v ustavi je zapisano, da imajo TOZD, ki združujejo sredstva v drugi temeljni organizaciji, pravico do povrnitve sredstev. Zakon o združenem delu pravi o tem sledeče: TOZD, ki združujejo sredstva v drugi TOZD, imajo pravico do povračila sredstev samo ob pogoju, da je v drugi TOZD ustvarjen dohodek.

h. J.

izboljšalo stanje terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev.

Zaradi boljšega vpogleda dajemo prikaz od 1. 1. do 31. 5. 1976:

Stanje	Terjatve od kupcev	Dni	Obveznosti do dobaviteljev	Dni
1. 1. 1976	11.265.826	51	8.216.845	55
31. 3. 1976	14.340.709	59	11.099.757	57
30. 4. 1976	15.999.022	68	9.457.146	51
31. 5. 1976	5.716.928	24	1.757.715	10

V aprilu in maju je nabavna služba skupaj s tehničnim sektorjem in skladiščem resno pristopila k razčiščenju zalog in zmanjšanju nabav, zaradi česar je rezultat znižanje zalog materiala od 9.715.584 din 1. 1. na 6.293.065 din 31. 5. 1976, vendar imamo vmes še nekaj kritičnih materialov in bo ob tem še naprej poskrbeti, da se bodo nabave materiala gibale v planskih okvirih oziroma da se skušajo še uporabiti obstoječe zaloge.

Osebnih dohodkov na zaposlenega so znašali 3468 din, kar predstavlja 26,3% povečanje na isto obdobje lani, ko je znašalo 2746 din. Skladno z opadanjem produktivnosti so iz meseca v mesec padali tudi osebni dohodki in so v maju najnižji 3246 din (v januarju najvišji z 3712 din).

Vse navedeno kaže, da so včasih splošni ukrepi potrebni, čeprav so trenutno boleči, da se zamislimo in naredimo določen red v poslovanju. Ukrepi pa naj ne bodo samo trenutna akcija — muha enodnevnica, pač pa zavestna in stalna naloga, in to vseh služb oziroma vseh sodelavcev, ki lahko kakor koli vplivajo na poslovanje.

Računovodja: Milica Roner

NOVICE IN DOGODKI

PROSTOVOLJNA AKCIJA V TOZD TP PAMEČE

Lep je pogled na hale za proizvodnjo ob misli, da je to objekt, v katerem uresničujemo svoje delovne samoupravne dolžnosti in pravice. Še lepši pa je pogled na prostore okoli objektov, če je le-ta lepo urejen. Še posebej, če vemo, da je tako zato, ker so tako hoteli delavci, in da je to rezultat njihovega dela, ki ni plačano.

Iz naše TOZD TP Pameče smo prejeli vest, da so se člani kolektiva v oktobru lanskega leta odločili za prostovoljno udarniško akcijo za ureditev njihovega delovnega okolja. Danes, po osmih mesecih dela, že lahko opazujemo rezultate njihovega nad šestournega udarniškega dela. Povedali pa so nam še, da je treba posebej pohvaliti mladino v njihovi TOZD, ki je poleg rednega dogovorjenega prostovoljnega dela organizirala še posebno delovno akcijo.

Uredništvo

Najboljša skupina, ki se lahko pohvali z 200 urami prostovoljnega dela — foto: Hovnik

PROBLEMI PRI IZVAJANJU ZAKONA O ZAVAROVANJU PLAČIL

Po dveh mesecih medsebojnega načina poslovanja po zakonu o zavarovanju plačil imamo prve izkušnje — pokazale pa so se prve težave — dobre možnosti za boljšo likvidnost.

V pogojih novega načina plačevanja in medsebojnega poslovanja je najvažnejše, da hitro in sproti fakturiramo vse odpreme naših izdelkov, ker je v pogodbah s kupci največkrat nastanek dolžniško-upniškega razmerja odvisen od datuma fakture (čeprav nastane praviloma dolžniško-upniško razmerje ob prevzemu blaga). Zato je naša dolžnost organizirati fakturiranje tako, da ne bomo zamujali rokov oziroma da bodo obdobja, za katere skupno fakturiramo, čim krajša.

Taka organizacija fakturiranja nam nudi velike dodatne finančne možnosti zlasti tam, kjer imamo dogovorjene obresti (torej možnosti za boljšo likvidnost in, kjer so obresti, tudi možnost za boljšo akumulativnost). V bodoče morajo informacije o prodaji obsegati tudi povprečne dni, ki je potrebno za fakturiranje in vso ostalo problematiko v tej zvezi.

Do sedaj še nismo uspeli bistveno skrajšati časa od prejema blaga do prejema in likvidiranja dospelih računov. Pri dosedanjem izdajanju instrumentov za zavarovanje dobav se je v veliki meri kršilo predpise v začetni fazi, saj nismo bili sposobni zavarovati plačila za večje število računov. Tu bo potrebna še vrsta ukrepov, in sicer od discipline dobaviteljev do naše notranje organiziranosti hitrega likvidiranja računov. Priznati pa moramo, da je nabavni sektor na tem področju naredil že veliko.

Precejšen problem predstavlja hitro in pravilno izstavljanje instrumentov zavarovanja plačil. Tudi tu smo v začetku kršili predpise, saj je bilo treba v finančnem sektorju organizirati dodatno službo izstavljanja vrednostnih papirjev, avaliranja menic, sprotnega obračuna obresti dobaviteljem, vseh evidenc vrednostnih papirjev in odgovorne manipulacije z njimi. Vse to v začetni fazi ni bilo dovolj proučeno in utečeno. Kljub povečanemu obsegu dela pa zaenkrat nismo povečali števila zaposlenih.

Za nas je bilo izredno pomembno, da smo bili v tem obdobju likvidni, saj smo lahko vse obveznosti v petnajstdnevem roku nakazali takoj, ko smo prejeli račun.

Problem, ki ga moramo rešiti v najkrajšem času, je možnost koriščenja izvoznih kreditov. V tem obdobju smo jih in jih še

dokončno odplačujemo, čeprav je to najcenejši in najzanesljivejši vir kreditov ob predložitvi dokumentacije. Zaenkrat koristi vso dokumentacijo Slovenijales kot posrednik s tem, da nam izvoz plačuje v petnajstih dneh po prejemu carinske dokumentacije. Trenutno še proučujemo, kolikšno je povprečno število dni od odpreme do plačila.

Skoraj nerešljiv problem, vsaj trenutno, pa nam predstavlja neažurnost saldakontne službe. Delo knjiženja je zaradi velikega števila kupcev in dobaviteljev ter velikega dnevnega prometa le-teh po računih in nakazilih zelo obsežno in zahtevno. V novih pogojih bi morali razpolagati z dnevno ažurnostjo, kar pa v doglednem času še ne bo uresničljivo. Zato v tem obdobju praktično ni izvedljivo sproti preverjanje ali kupci v posameznih primerih izpolnjujejo pogodbene in zakonske roke plačil.

Razen že naštetih problemov je nujno, da dopolnimo interna navodila glede izvajanja zakona, še prej pa se moramo sporazumeti in regulirati v sporazumu med TOZD naslednje:

a) ali se in če se, kakšni instrumenti plačila se uporabljajo v interni kupoprodaji (za redne dobave in za investicije);

b) ker se letos celotni dohodek obračunava po plačani realizaciji vključno z realizacijo, ki je zavarovana z instrumenti plačila, bodo nastale razlike med fakturirano in plačano realizacijo. Te razlike pa se vodijo za celotno OZD. Zato smo naši pravni službi že predlagali, da se morajo TOZD sporazumeti za kriterije, po katerih bo bremenila neplačana realizacija posamezne TOZD. Naš predlog je: na osnovi interne in eksterne realizacije, kar pa je potrebno samoupravno regulirati.

O nadaljnjih problemih, ki se bodo pojavljali, in o reševanju le-teh vas bomo v bodoče sproti obveščali.

Angelca Vrbnjak

VAŠ DELEGAT

Pavle Ferlic

predsednik DS podjetja

Rojen je bil 25. 8. 1939 v Mariboru. Leta 1954 se je vpisal na srednjo gozdarsko šolo v Ljubljani. Končal jo je leta 1959 in se še istega leta vpisal na biotehnično fakulteto v Ljubljani na gozdarski oddelek. Diplomiral je leta 1964 in se zaposlil kot pripravnik pri GG Maribor v Gozdarskem obratu Lovrenc na Pohorju. Po odsluženju vojaškega roka se je zaposlil pri istem obratu. Leta 1968 se je zaposlil kot revirni vodja v Gozdarskem obratu Radlje ob Dravi, od leta 1970 pa je referent za pridobivanje lesa pri isti delovni organizaciji.

Kot novo izvoljenemu predsedniku DS podjetja smo mu zastavili nekaj kratkih vprašanj:

»Kaj vam pomeni zaupanje delavcev, ki so vas izvolili na tako odgovorno samoupravno funkcijo?«

»Vsekakor mi pomeni veliko obvezo do vseh delavcev za doslednost in polno angažiranost pri opravljanju funkcije.«

»In vaši načrti za delo?«

»Poizkušal bom dosledno uveljavljati načela, ki jih prinaša naš zakon o združenem delu.«

Pavle Ferlic: Osnova za napredek in homogenost naše OZD so urejeni in razčiščeni odnosi — foto: m. S.

»Ali želite delavcem v naši OZD kaj sporočiti preko glasila?«

»Osnova za homogenost in napredek našega podjetja so pravični in razčiščeni odnosi med TOZD, spoštovanje načel suverenosti TOZD pri delitvi dohodka in razpolaganja z njim ter samoupravno sporazumevanje za skupna interesna področja.«

Uredništvo

NOVICE IN DOGODKI IZ NAŠIH TOZD

IZ TOZD TRANSPORT IN SERVISI

V TOZD Transport in servisi se pospešeno pripravljajo na gradnjo nove mehanične delavnice, ki jo bodo gradili v Pamečah. Pripravljeni so vsi načrti, zbrana vsa dokumentacija in izdano lokacijsko dovoljenje. Predvidevajo, da bodo z gradnjo pričeli v mesecu juliju, uradna otvoritev nove delavnice pa naj bi bila prvega maja prihodnje leto.

IZ OK RAVNE JAVLJAJO

Razprava o osnutku zakona o združenem delu je bila za OK Ravne in TOZD Gozdarstvo Črna skupna dne 11. junija 1976 v Črni na Koroškem. Udeležba je bila zadovoljiva.

Zaživel je delo splošne oziroma posameznih delegacij SIS, ki zaradi reorganizacije gozdarske službe niso delovale, kot bi morale. Za vodjo delegacije je bil izvoljen Ludvik

Kotnik, dipl. inž. gozd., ki je svojo funkcijo dovolj resno prevzel.

Čvrstijo se tudi vrste članov ZK OK Ravne, saj so bili 15. 6. 1976 sprejeti kar trije novi člani ZK. Sekretar tovariš Franc Mori se prav gotovo v polni meri zaveda, da je treba čvrstiti vrste ZK. Želimo, da bi jim rdeča legitimacija bila vodilo za dobro delo na vseh področjih.

Zelo razveseljivo je tudi dejstvo, da se kmetje lastniki gozdov veliko vključujejo v dela v lastnem gozdu. Tako je prav gotovo zagotovljeno dobro opravljeno delo na eni strani in zaslužek kmeta na drugi strani, ki mu je še kako potreben.

In ne nazadnje je prav gotovo v čast obratu za kooperacijo Ravne, da je njen direktor Jože Logar prejel pred kratkim nagrado občine Ravne na Koroškem za gospodarjenje v letu 1976. Iskreno čestitamo!

V. Gerl

PREDSTAVLJAMO VAM

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Pod Peco, počivališčem kralja Matjaža, leži majhen kraj Mušenik, v njem pa gost tokratne številke Viharnika — TOZD žaga Mušenik — temeljna organizacija združene-ga dela, ki se lahko pohvali, da že vrsto let nazaj posluje rentabilno in da je tudi danes, v težjih pogojih poslovanja, likvidna.

Kakor je že navada v naših reportažah, smo se tudi tokrat obrnili na direktorja TOZD tovariša Miroslava Verdника, ga zaprosili za razgovor, v katerem nam je nanizal vrsto težav in problemov, s katerimi se ubada komaj petdesetčlanski kolektiv.

Prvo vprašanje, ki smo ga postavili našemu sogovorniku, se je nanašalo na zgodovino obrata.

»Na lokaciji, kjer stoji naša žaga, je bila nekoč fužina — tovarna vlečenega železa, leta 1866 pa je na tem mestu nastala prva žaga. Njen lastnik je bil grof Thurn, ki je bil tudi lastnik velikih in bogatih gozdnih površin tod okoli. Na žagi so leta 1928 postavili prvi polnojarmenik, nekaj kasneje pa še enega. Med vojno je bila žaga v partizanski akciji požgana — mislim, da je bilo to osmega maja 1944.

Takoj po osvoboditvi so pričeli žago obnavljati, prvega maja 1947 so ponovno pričeli z delom. Leta 1954 je bil postavljen še drugi polnojarmenik. Od takrat dalje pa vse do danes se na žagi ni spremenilo praktično ničesar, razen nekaj malenkosti pri pomožnih strojih.«

»Zanima nas, za kakšne kapacitete razreza je bila žaga zgrajena in koliko razrežete danes, ko delate v dveh izmenah?«

»Do leta 1954 so letno razrezali okoli 12.000 m³ hlobovine, po postavitvi drugega polnojarmenika pa je razrez narasčal, najprej na 16.000 m³ in danes razrežemo ca. 20.000 m³. Več, kljub prizadevanjem članov kolektiva in dela v dveh izmenah, ne moremo storiti ob tako zastarelih polnojarmenikih. Prav je, da povem še to: obrat leži na območju, ki je zelo bogato z lesno maso, saj se letno poseka okoli 35.000 m³, torej celih 15.000 m³ hlobovine več, kot smo mi sposobni razrezati. Ob tem naj dodam le še to: s tem da ostanek hlobovine prevažamo na ostale žage, se samo večajo proizvodni stroški.«

»Iz razgovora se da izluščiti, da tudi vaš kolektiv dajejo

problemi. Ali nam lahko naštete le najtežje probleme, ki terjajo skorajšnjo rešitev?«

»Želel bi povedati, da smo že petindvajset let nazaj rentabilni in da smo dosegali visoke ostanke dohodka. Res je tudi, da je del teh ostankov povezan s tem, da so naši stroji zaradi zastarelosti skoraj odpisani — torej ostaja vsa amortizacija obratu. Tudi

to, da je storilnost, kljub zastareli tehnologiji, visoka, je pomembno. Mislim, da ni težko ugotoviti, da je naš najhujši problem prav v zastarelosti tehnologije — da je treba žago v najkrajšem času modernizirati. Potrebno bi bilo urediti notranji transport, postaviti nove polnojarmenike in urediti še pomožne objekte (sanitarije, jedilnico).

Gater: Uh, kako me že dajeta revma in skleroza — foto: F. Jurač

Mi se imamo radi, radi... pri mlici in ob delu — foto: F. Jurač

Zaradi zastarele tehnologije je tudi delo fizično precej naporeno, zato imamo težave z delovno silo. Večina mladih ljudi si raje poišče zaposlitev tam, kjer vidijo večje možnosti zaslužka in razvojne perspektive — predvsem v železarni Ravne in v rudniku svinca v Mežici.

Vsa leta se trudimo, da bi težave odpravili, vendar do sedaj še nismo našli možnosti — predvsem finančnih, ker se je vedno veliko investiralo v izgradnjo in modernizacijo obratov za finalno proizvodnjo. V to izgradnjo pa smo tudi mi solidarnostno vlagali sredstva, zato upravičeno pričakujemo, da bomo v sedanjem srednjeročnem razvoju prišli na vrsto tudi mi.

Zaradi takšnega odlašanja potrebne rekonstrukcije, to moram povedati, so prišle že (Nadaljevanje na 6. strani)

Miroslav Verdnik: Kljub zastareli tehnologiji je storilnost visoka! — foto: F. Jurač

(Nadaljevanje s 5. strani)

pripombe s strani SO Ravne in krajevne skupnosti, v kateri živimo in delamo. Danih je bilo precej predlogov, kajti Črna kot kraj bi nujno potreboval industrijski obrat, saj je v njem veliko ljudi, ki nimajo zaposlitve. S strani skupščine in kraja so že bili pritiski, da bi obrat oziroma proizvodnjo v njem opustili in dali lokacijo na razpolago tistemu, ki bi bil pripravljen zgraditi tak obrat, ki bi nudil krajanom večje možnosti zaposlitve. Tem pritiskom se je kolektiv uprl z utemeljitvijo, da razmišljamo o rekonstrukciji. Z nabavo nove tehnologije bi povečali proizvodnjo za 5 do 6 tisoč m³. S tem se sicer možnosti novih zaposlitev ne bi povečale, vendar pa predvidevamo v srednjeročnem planu izgradnjo obrata za izdelavo grobih lesenih zaobjev za potrebe železarne in rudnika.

»Kakšne so možnosti za reševanje teh problemov?«

Angela Goličnik: Delavec, ki dela za svoj OD, ne sme biti prikrajšan — foto: F. Jurač

»Omenil sem že, kaj vse bi morali rekonstruirati. Prihranjenih imamo nekaj lastnih sredstev — le-ta smo solidarnostno vložili v druge naše TOZD, zato še enkrat poudarjam, da pričakujemo, da bodo tudi druge TOZD solidarne do nas in nam pomagale pri rekonstrukciji.«

S tem smo razgovor o problemih, ki tarejo kolektiv, zaključili. Zanimalo pa nas je, kakšno je sodelovanje obrata s krajevno skupnostjo?

»S krajevno skupnostjo smo povezani, saj v njej živimo in delamo. Ker so naši ljudje tudi člani sveta krajevne skupnosti Črna, je to sodelovanje še močnejše. Dobro poznamo vse probleme kraja, saj jih sami občutimo. Poskušamo pomagati tako finančno kot materialno, vse seveda v okviru svojih sposobnosti, kajti dobro vemo, da s tem pomagamo sami sebi. Kot krajan pa bi povedal še to: vrsto let nazaj se borimo proti vedno hujšemu zastrupljanju ozračja, saj plini uničujejo zelenje

in gozd. Pa ne samo to — uničujejo tudi zdravje ljudi. Morda je zaradi tega migracija tako velika. Vsak ima rad svoj kraj, vendar ima prav gotovo še rajši svoje zdravje.«

POVEDALI SO

SILVESTER KONEČNIK, predsednik delavskega sveta TOZD žaga: »Zadnja leta veliko razmišljamo in razpravljamo o rekonstrukciji našega obrata. Obrat je zastarel, delo pa več ali manj zelo težko. Zato zelo težko dobimo novo delovno silo. Mladi delavci si raje iščejo delo drugod kot pa pri nas, ker drugod vidijo boljše in lažje delovne pogoje. Za hodišče nameravamo še letos nabaviti lupilni stroj, prihodnje leto pa bi ga predali v obratovanje. Enako je tudi z skobeljnim strojem. Tudi tega potrebujemo in ga imamo v načrtu nabaviti. Kot predsednik delavskega sveta pa aktivno delam tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah v naši krajevni skupnosti.«

IVAN KLENC, gaterist: »Pri gatrju delam že polnih 16 let. Delo je precej težko, ker je treba tu vložiti veliko fizičnega dela. Drugače sem tu zaposlen že 20 let. Delo, ki ga opravljam, ni najboljše plačano, pa vseeno, ker se zavedam, da se cene dvigajo iz dneva v dan, jih tudi plača ne more dohitovati. Kar se pa tiče solidarnosti, o tem tudi pri nas veliko razpravljamo. Pozdravljam to akcijo, kajti zavedamo se, da v nesreči moramo pomagati drug drugemu. Tudi mi bomo opravili 'šiht' za to akcijo.«

ANGELA GOLIČNIK, knjigovodja osebnih dohodkov: »18 let sem že pri tem podjetju. Delo, ki ga opravljam, je seveda zelo odgovorno. Pri obračunih osebnih dohodkov je treba vložiti veliko pozornosti, ker delavec, ki dela za plačo, ne sme biti oškodovan. Pa čeprav sem pri svojem delu zelo

natančna, se včasih dogaja, da pride do pomote. In tudi delavci me večkrat na napako opozorijo. Ker smo pač ena družina, jim to nič ne zamerim. Če človek dela, je tudi zmojljiv.«

SILVESTER ARZENŠEK, predsednik sindikalne organizacije: »Ker smo pač bolj mali delovni kolektiv, stremimo za tem, da bi naše delo rodilo bogate sadove. Jaz delam na delovnem mestu sortirača hlodovine na visokem mostu. Čeprav je delo naporno in ni najbolj mehanizirano, sem s svojim delom zadovoljen. Kar se pa tiče plače pa tudi. Tudi jaz si želim, da bi končno tudi naš obrat dobil novo obleko, to se pravi, da bi staro zamenjali z novim, ker takrat mislim, da bomo še lahko dobili nove sodelavce. Zdaj pa se nas zaradi zastarelega dela pač izogibajo.«

Tekst: uredništvo in F. Jurač

OBČINSKA NAGRADA 1976 »LESNI« — TOZD GRADNJE IN TURIZEM — Na slavnostni seji Skupščine občine Slovenj Gradec, ki je bila ob zaključku občinskega praznika Mislinjske doline so podelili tudi občinsko nagrado. Letošnjo občinsko nagrado 1976 so podelili Temeljni organizaciji združenega dela Gradnje in turizem za vsestranski razvoj turizma na slovenjegraškem Pohorju.

Na sliki: Predsednik občinske skupščine Slovenj Gradec Ivan Uršič, inž., predaja občinsko nagrado direktorju TOZD Gradnje in turizem Dušanu Dretniku, inž.

Foto: F. Jurač

Silvester Konečnik: Veliko razmišljamo o rekonstrukciji, saj je obrat zastarel — foto: F. Jurač

Ivan Klenc: Delo je zelo težko, ker je treba vanj vložiti veliko fizičnih naporov — foto: F. Jurač

Silvester Arzenšek: Stremimo za tem, da bi naše delo rodilo bogate sadove — foto: F. Jurač

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega sina Branka Repnika iz Dobje vasi 45 se najtopleje zahvaljujemo celotnemu kolektivu TP Prevalje, prav tako iskrena hvala kolektivu in gasilskemu društvu TIP Otiški vrh za podarjene vence in cvetje ter za izrečeno sožalje. Posebno hvala prevaljski godbi na pihala za odigrane žalostinke ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovih zadnjih poti v mnogo prerani grob.

Vsem še enkrat iskrena hvala. Zalujoča družina Repnik

SAMOUPRAVLJALEC, ALI SI PRIPRAVLJEN BRANITI TISTO, KAR TI JE DRUŽBA ZAUPALA

Sklepi in priporočila skupščine SR Slovenije o družbeni samozaščiti, sprejeti leta 1970, so pomenili prelomnico v razvijanju in utrjevanju družbene samozaščite znotraj delovnih organizacij ter pri usposabljanju in organiziranju delovnih ljudi v TOZD in OZD, SIS, krajevnih skupnostih — skratka povsod, za varovanje tistega, kar so ustvarili s svojim delom na osnovi samoupravljanja.

Stališča X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS o družbeni samozaščiti obravnavajo in dajejo poudarek na delovne ljudi, ki morajo biti usposobljeni za pravilno ocenjevanje dogajanj v naši družbi — biti morajo sposobni oceniti dogajanja, ki so protisamoupravna, kriminalna ali kako drugače škodljiva samoupravnemu razvoju naše družbe.

Kljub napredku in prizadevanjem na področju samozaščite pa ne moremo trditi, da so sprejeta stališča že v celoti uresničena. Na tem področju so pred nami še odgovorne naloge, zlasti:

— člani TOZD se morajo podrobneje seznaniti s problemi v sami delovni skupnosti ter morebitne nepravilnosti odpraviti;

— vodstva in samoupravni organi TOZD morajo uskladiti delo na področju družbene samozaščite z delom družbenopolitičnih organizacij;

— člani se morajo nenehno seznanjati s spremembami predpisov s področja samozaščite in se usposobiti prilagajanju dejanskim situacijam.

Družbena samozaščita je postala eden izmed dejavnikov v delu in življenju delovnega človeka v delovni organizaciji, saj je on tisti, ki s svojim delom in odločitvami kroji usodo delovne organizacije. Družba mu je zaupala in mu dala pravico in dolžnost, da odloča o rezultatih svojega dela in dela organizacije. Zaradi tega je dolžnost vsakega človeka, da pridobitve revolucije in izgradnje samoupravne socialistične družbe čuva pred vsemi zunanji in notranji sovražniki.

Karel Račić, Mislinje

PORTRET SODELAVCA

Anica Svanjak

»Kako to, da hočete ravno o meni pisati,« mi je z nekoliko nasmejanim obrazom odgovorila, ko sem ji povedal, za kaj gre. Potem pa sem nadaljeval. »Predlagali so vas vaši sodelavci, zato ne bo napak, če vas v današnji rubriki predstavim...«

No in potem je bila pripravljena za pogovor. To je ANICA SVANJAK, delavka iz Tovarne pohištva v Prevaljah.

Ce bi začeli pisati o Anici Svanjak iz otroških let, potem moramo začeti kar takole:

»Rodila se je leta 1922 v Črni na Koroškem. V njeni družini je bilo kar 18 otrok, ona pa je bila 13. po vrsti (pa kljub temu vedno srečna v življenju, čeprav je vedno mislila na številko 13, op. p.). Osemnajst otrok pri hiši, osemnajst lačnih ust za revnega rudniškega delavca, kot je bil njen oče, je bilo veliko breme. Zato je morala Anica kaj kmalu od doma. Morala je iti za »deklo«. Doma so jo dali služiti in kot sama pravi, je bilo to njeno prvo delovno mesto, čeprav težko pa vendar zanjo še danes lepo.

»Potem sem si našla delo pri Rudniku v Mežici. Tu sem delala v delavski menzi dve leti, se nato za pet let preselila na Primorsko v Senožeče, kjer sem delala v delavnici pomožna ročna dela.

Anica Svanjak: Osemnajst lačnih ust je bilo za mojega očeta, revnega rudniškega delavca, veliko breme — foto: F. Jurač

Imela sem domotožje. Peca na eni in Uršlja gora na drugi strani sta me iz leta v leto vabili nazaj v osrčje Mežiške doline. Nisem več zdržala na Primorskem, zato sem se lepega dne odločila, da grem nazaj na Koroško. To je bilo pred 19 leti, kar sem se zaposlila pri tem podjetju. Delala sem v obratu panelnih plošč, potem sem bila premeščena na delovno mesto lepljenja furnirnih listov. In zdaj delam v jedilnici našega obrata po dve uri na dan, ostalo pa v proizvodnji.

Tako je torej delo in življenje Anica Svanjak. Ko sem jo vprašal, kakšen je njen prosti čas in kakšna je njena želja, je nekoliko sklonila glavo, se nasmehnila in nadaljevala:

»Ja, prostega časa skoraj ni. Za vsako zamujeno minuto se mi zdi škoda. Zdej v poletnih mesecih po »šihču«, če imam le

čas, grem v gozd in nabiram gozdne sadeže. Tudi vsak tako zaslužen dinar mi vedno pravi pride. Veliko dela imam tudi na vrtu, tu in tam pa še skočim k svojim vnukom, saj jih imam pet. Precej časa pa posvečam tudi krvodajalstvu. 15 let sem že v Krajevnem odboru RK, osemkrat pa sem že darovala tudi kri. — Ja, željo pa imam, da bi tudi pri nas pri našem obratu končno enkrat le dobili nove prostore jedilnice, kajti sedanji so pretesni, ker se moramo ob malicah kar presneto stiskati...«

Kaj bi še lahko dodali k temu kramljanju Anice Svanjak. Še je takih in podobnih delavk, kot je Anica, s trdo življenjsko potjo, ki nikoli ni klonila. Želimo ji, da bi ji njen veder nasmeh delovne moči nikoli ne opešal. In to Anici Svanjak!

Foto in tekst: F. Jurač

OB TEDNU GOZDOV

NALOGA GOZDARJA PRI NEGI KRAJINE

Prostor, v katerem živimo, je iz dneva v dan vse bolj obremenjen. Glavni obremenjevalec je človek, ki s svojimi aktivnostmi najodločilneje posega v krajino.

Naloga posameznika oziroma družbe je v tem, da stremi k takšnemu koriščenju naravnih dobrin, kjer je zagotovljena njihova trajnost ter onemogočeno onesnaženje življenjskega prostora.

Vemo, da je najracionalnejše pristopati k reševanju problemov preventivno. To pomeni predvideti vse možne posledice, ki jih povzroči vsako človekovo poseganje v prostor ter onemogočiti vse negativne momente z izključitvijo določene dejavnosti oziroma s spremembo njene vsebine. Moramo priznati, da si marsikje zaradi nepravilnega koriščenja prostora spodkopavamo tla pod nogami. Mnogo nas je že in nas bo še v prihodnje stalo kurativno odpravljanje kvarnih posledic koriščenja prostora po človeku. Zato mora biti vključen v reševanje problemov s tega področja prav vsak, saj je vsak izmed nas porabnik krajine; teža odgovornosti pa mora izhajati iz stopnje koriščenja in pomembnosti posamezne dejavnosti v določenem prostoru.

Kaj pravzaprav pojmuje pod krajino? — Pod krajino pojmuje obseg prostora, ki ga človek lahko obvlada s čuti in razumom. To je vsota osnovnih prostorskih elementov in posledica aktivnosti vseh dejavnikov žive in nežive narave. V to vsoto je vključen seveda tudi človek kot najpomembnejši kreator krajine. V prostoru prihaja torej do navzkrižnih reakcij na relaciji človek—narava. Naloga nege krajine je, da nastale konfliktna situacije preprečuje.

Pri razmišljanju o nalogah nege krajine nimamo v mislih naravno krajino, kjer človek ni vključen ali pa v malem obsegu, zanima nas krajina s človekom, torej kulturna krajina.

Kot izhodišče za razmišljanje in nadaljnje ukrepanje pa mora biti opredelitev stanja današnje podobe krajine, nato željena krajina (določena v okviru realnih možnosti), postavljeni potrebni ukrepi za doseg le-teh in porazdelitev nalog med porabnike krajine.

Na področju občine Radlje so najmočnejši porabniki krajine:

1. gozdarstvo s 66 % vseh površin,
2. kmetijstvo z 31 % vseh površin,
3. industrija in urbana naselja s 3 % vseh površin.

Iz podatkov je razvidno, da je najmočnejši porabnik prostora gozdarstvo. Tej ugotovitvi pa mora slediti tudi obseg nalog, ki jih ima gozdar v tem prostoru. S formiranjem kmetijske pospeševalne službe pri OK pa so naše pravice in seveda dolžnosti pri kreiranju krajine še večje. Postavljeni smo pred odgovorno nalogo: ohraniti podedovano krajino ter jo v bodoče še intenzivneje negovati. To pomeni, da smo gozdarji še v bodoče zadolženi za ohranitev naravnih gozdov ter za gospodarjenje po sodobnih gojitvenih načelih.

V integralni obliki s kmetijstvom pa pomeni, da je naša druga naloga obdržati človeka v delih krajine, kjer so življenjski pogoji surovejši in kjer je potreben večji obseg dela za (Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

dosego povprečnega standarda. Gre za hribovske kmetije, ki so neophodno potreben element kulturne krajine in bi opuščanje le-teh pomenilo zgubljeno bitko na relaciji človek—narava—družba.

Ker smo gozdarji s svojimi organizacijami le del družbe, ne moremo biti odločilen dejavnik pri reševanju tako delikatne naloge, kot je zadrževanje človeka na hribovskih kmetijah.

Iz že toliko primerov v Sloveniji, pa tudi na našem ožjem področju, ugotavljamo, da opuščanje kmetij negativno vpliva na izgled krajine. Tej ugotovitvi pa sledi še naslednja, ki ne zadeva samo neposredne porabnike prostora, temveč širše družbe, da pomeni opuščanje kmetij na našem področju slabitev naših meja. To je torej problem širše skupnosti in ljudje, ki delamo v teh krajih, pričakujemo moralno in materialno pomoč od nje.

V gozdarstvu gradimo na kontinuiteti, naš cilj in obveza je trajnost donosov. Načrtujemo in spremljamo jo s pomočjo kontrolne metode. Ker vemo, da je krajino treba obravnavati tako, da je zagotovljena trajnost koriščenja njenih dobrin ter da se negativni momenti nasproti biološkemu delu krajine izključujejo, je aplikacija načel kontrolne metode v ravnanju s krajino nad vse primerna. Nega življenjskega prostora na osnovi aplikacije prebiralnega gospodarjenja pa je zagotovilo za smotrni gospodarski, socialni in kulturni razvoj človeka in družbe.

Kot smo že ugotovili, imamo opraviti s solidno dediščino naših prednikov. V svojem prostoru so bili zelo dobri gospodarji in le mestoma imamo opravka z invalidnimi ekosistemi. Zapustili so nam prirodne gozdove, slikovite kmetijske površine, arhitektonsko zanimive zgradbe, v katerih je opaziti smisel za posnemanje narave, za skladnost in lepoto.

In kakšna je naša željena krajina? — Želimo si ohraniti današnjo podobo krajine (s tem, da bomo njive spreminjali v travnike) in že preventivno odstranjevali vse možne konflikte na relaciji porabniki—narava.

Postavljenemu cilju pa sledijo določeni ukrepi. Ti so:

- A. širše družbeni, pri katerih so gozdarji iniciatorji,
- B. širše gozdarski,
- C. posebni gozdarski pri OK.

A.

1. Povezovati vse porabnike krajine pri skupnih prizadevanjih za ohranitev zdravega in lepega okolja.

2. Aplicirati načela prebiralnega gospodarjenja in kontrolne metode v načrtovanje in izvajanje del vseh porabnikov prostora.

B.

3. V gozdovih gospodariti po že preizkušenih načelih svobodne gojtvne tehnike, katere glavna vsebina je nega.

4. Naravno pomlajevanje vključevati kot vezni člen v obnovi sestojev.

5. Pri izbiri drevesnih vrst upoštevati danost rastišč.

6. Kjer pride do opuščanja kmetijskih površin, težiti za prirodno obnovo z upoštevanjem pionirskih drevesnih vrst (listje—barvitost, boj proti monokulturam).

7. Zadrževati zaraščanja gozdnih enklav.

8. Pospoševati redke drevesne vrste, ki so zanimive zaradi estetskega videza in za prehrano divjadi ter ptic.

9. Vzgajati in negovati polnilni sloj, s čimer se poveča proizvodnja biomase in daje večje možnosti številnejši populaciji divjadi brez škod.

10. Ohranjati stara in posebno oblikovana drevesa.

11. Pripraviti učne objekte in objekte za rekreacijo.

12. Pri gradnji komunikacij paziti na izgled krajine in ohranjati posebnosti krajine.

13. Ohranjati in negovati zgodovinske spomenike in obeležja.

C.

14. Prizadevati si za racionalno in smotrno koriščenje kmetijskih površin, kar pomeni preusmeritev v živinorejsko proizvodnjo.

15. Ohranjati autohtone arhitekture in skladnost barv.

16. Spodbujati k funkcionalni in estetski ureditvi kmečkega dvorišča in okolja kmečkih hiš.

S tem sestavkom sem hotela opozoriti na širše naloge gozdarja v nekem okolju. To področje dela je še razmeroma mlado, vendar se moramo gozdarji vanj vključiti brez odlašanja, da nas ne bodo prehiteli in izpodrinili pri pomembnih odločitvah gospodarjenja s krajino drugi manj kvalificirani dejavniki.

Tonka Modic

Udeleženci so pridno poslušali pripovedovanje gozdarjev — foto: A. Šertel

V GOZD PO ZDRAVJE

Delavci pri skupnih službah LESNE so se v začetku junija odločili preživeti popoldanski del dneva v gozdovih. Z motivom »V GOZD PO ZDRAVJE«, ki je geslo letošnjega tedna gozdov, so prehodili del evropske pešpote E6 od Pečolarja v Zarazborju do grajskega zidovja Vodriža nad Šmiklavžem. Med štiriurno potjo skozi gozdove, med gorskimi kmetijami in pašniki so se na mestih ustavili, kjer so gozdarji spregovorili o pomenu tedna gozdov, o današnjem gospodarjenju z gozdovi ter o vlogi zelene odeje v človekovem okolju. Ker so gozdarji poskrbeli za strokovni del programa, se niso pustili funkcionarji pri sindikatu ter mladinski in športni organizaciji. Priredili so pester zaključek in grajske razvaline Vodriža je že zalival pozni

mrak, ko so se šele tisti, ki imajo navado oditi prvi, spomnili, da bo zares treba proti domu.

Pohoda se je udeležilo (proti pričakovanju in pohvale vredno) čez polovico vseh zaposlenih. Gozdarji priporočamo, da bi se za podobne pohode v gozdove odločili tudi v TOZD.

Andrej Šertel

Glasilo VIHARNIK izdaja delovna skupnost OZD LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija, o. sol. o. Naklada 4050 izvodov. Ureja uredniški odbor: Ludvik Kotnik, Ivan Dretnik-Ajnžnik, Jože Stres, Rok Funtek, Jože Gosak, Andrej Šertel, Mitja Šhondorfer — odgovorni urednik. Tehnični urednik — Bruno Znideršič. Tisk in klišejl: CGP Mariborski tisk — TOZD Tiskarna, 6200 Maribor, Tržaška cesta 14.

NA SEJI S. O. DELEGACIJA IZ GORNJEGA MILANOVCA

Ob sklepnih prireditvah v počastitev praznika občine Slovenj Gradec je bila v prostorih Umetnostnega paviljona slovesna seja Skupščine občine Slovenj Gradec, ki so se je razen delegatov vseh treh zborov ter občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij udeležili tudi številni gostje. Na seji so bili delegacije občine Gornji Milanovac, gostje, ki so prispeli v Slovenijo z »Vlakom bratstva in enotnosti 1976« — rodoljubi iz Srbije, predstavniki partizanskih enot, ki imajo domicil v Slovenjem Gradcu, predstavniki sosednjih občin in Jugoslovanske ljudske armade ter častni občani. Na sliki: delegacija in gostje iz Gornjega Milanovca.

Foto: F. Jurač

